

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI W LATACH 2014-2015

Niniejsze sprawozdanie odnosi się do dokumentu Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2014-2017 dla gminy Reszel, przyjętego Uchwałą Nr LII/327/2014 Rady Miejskiej w Reszlu z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad zabytkami dla Gminy Reszel na lata 2014-2017”. Zgodnie z ustawą o Ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z dnia 17 września 2003 r.) z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Burmistrz sporządza sprawozdanie, które przedstawia Radzie Gminy. Z racji przyjęcia programu w roku 2014, sprawozdanie obejmuje okres dwuletni od roku 2014 do roku 2015.

Generalnym celem w/w Programu jest zahamowanie degradacji substancji zabytkowej, zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy Reszel. Należy zwrócić uwagę, iż jest to pierwszy tego typu dokument całościowo traktujący o tematyce ochrony dziedzictwa kulturowego, a jego perspektywa realizacji działań jest długofalowa i powinna zostać ujęta również w kolejnych aktualizacjach dokumentu. Stąd nie wszystkie zaplanowane działania zostały jak dotąd w pełni zrealizowane, przede wszystkim wskutek niedostatecznych środków finansowych, ale i w związku z ich ewaluacją i dostosowaniem do polityki Urzędu Gminy oraz zmieniających się przepisów prawnych. Jest to o tyle istotne, że większość zadań określonych w programie realizowana jest w wyniku działań władz samorządowych, w obszarze zagadnień o charakterze organizacyjno-prawnym, promocyjno-edukacyjnym, finansowym a także renowacyjnym i inwestycyjnym. Gmina nie ma natomiast instrumentów kontrolnych dla realizacji inwestycji przy obiektach będących w posiadaniu innych podmiotów, takich jak parafie czy osoby prywatne.

W roku 2006 przez Radę Miejską w Reszlu została podjęta Uchwała Nr XL/228/06 z dnia 27 kwietnia 2006 r. w sprawie: zasad przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków usytuowanym na terenie Gminy Reszel, zmiana uchwalona Uchwałą Nr L/277/2010 z dnia 28 października 2010 r., która w przejrzysty sposób określa zasady udzielania dotacji.

W Programie określone zostały zadania, które ma do zrealizowania Gmina Reszel, w celu finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Zadania te obejmują także organizację działań edukacyjnych wobec miejscowej społeczności. Zgodnie

z art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przedmiotowy Program, ma na celu w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

a także:

- zapoznanie z zasobami dziedzictwa kulturowego, historią i zabytkami gminy, w tym także rozróżnienie obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa i figurujących w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- wspieranie działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków przy sporządzaniu i zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Program zawiera 11 rozdziałów:

1. Wstęp.
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
3. Przedmiot ochrony prawnej
4. Formy ochrony prawnej zabytków
5. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.
6. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.
7. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy – analiza SWOT

8. Założenia gminnego programu opieki nad zabytkami.
9. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
10. Zasady oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
11. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zgodnie z zapisami dokumentu realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz gminy na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych. Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty związane z obiektami zabytkowymi, w tym również na mieszkańców gminy, w celu wywołania w nich pożądanых zachowań prowadzących do realizacji zamierzonych celów. Zakłada się, że w realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Reszel wykorzystane zostaną następujące grupy instrumentów: instrumenty prawne, finansowe, społeczne, koordynacji i kontroli.

1. Instrumenty prawne:

- programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego,
- dokumenty wydane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wynikające z przepisów ustawowych,
- uchwały Rady Miejskiej – np. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

2. Instrumenty finansowe:

- dotacje,
- subwencje,
- dofinansowania.

3. Instrumenty społeczne:

- uzyskanie poparcia lokalnej społeczności dla programu poprzez sprawną komunikację,
- edukacja i tworzenie świadomości potrzeby istnienia i ochrony dziedzictwa kulturowego w lokalnej społeczności,
- współpraca z organizacjami społecznymi.

4. Koordynacja i kontrola

- gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania obiektów, prowadzonych pracach remontowych i konserwatorskich,
- wewnętrzne okresowe sprawozdania z realizacji niniejszego programu.

Uruchomienie podanych instrumentów wymaga od władz i społeczności lokalnej inicjatywy i konkretnych działań, które są prowadzone w wielu sferach działalności, w tym:

- wykorzystanie istniejących przepisów prawnych związanych z polityką ochrony zabytków w celu przygotowania efektywnej polityki ochrony środowiska kulturowego w gminie,
- wykorzystanie regionalnych programów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami dla realizacji gminnego programu (programy na poziomie powiatu, województwa oraz kraju)
- pozyskiwanie wszelkich dostępnych źródeł finansowania opieki nad zabytkami i realizacji zadań określonych w tym programie,
- włączenie problematyki związanej z opieką nad zabytkami do planistycznych opracowań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym gminy,
- tworzenie opracowań planistycznych odpowiednio dla potrzeb ochrony zabytków oraz sporządzanie analiz i oceny skutków wpływu planowanych działań inwestycyjnych na środowisko kulturowe gminy,
- koordynowanie działań prowadzonych w stosunku do środowiska kulturowego na terenie gminy,
- pozyskanie poparcia społecznego dla działań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami,
- efektywne zarządzanie programem.
- współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ochroną zabytków i opieką nad zabytkami.

2. Sposób realizacji celów programu w latach 2014-2015

Zdecydowana większość obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków nie stanowi własności Gminy Reszel. W związku z tym gmina nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad nimi. Natomiast działania pośrednie, wynikające z ustawy o ochronie zabytków oraz polityki prowadzonej przez gminę sprowadzają się do:

- promowania najcenniejszych zabytków z terenu gminy,
- uwzględniania dziedzictwa kulturowego przy sporządzaniu dokumentów planistycznych,
- wspierania poczynąń właścicieli obiektów zabytkowych przy działaniach związanych z ich właściwym użytkowaniem i utrzymaniem,
- kształtowania społecznej potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego,
- edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez:
 - prowadzenie i doskonalenie edukacji na rzecz ochrony zabytków na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych,
 - popularyzację wszelkiego rodzaju konkursów promujących wiedzę z zakresu szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego.

3. Cele i kierunki działań gminnego programu opieki nad zabytkami

W treści programu znalazł się szereg celów i kierunków działań, które stanowią wytyczne dla całokształtu polityki gminnej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Reszel. Należą do nich:

CEL GŁÓWNY 1 – BUDOWANIE MARKI NA ARENIE KRAJOWEJ I MIĘDZYNARODOWEJ W OPARCIU O BOGACTWO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Cel szczegółowy 1.1 Rozwój produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego

Cel szczegółowy 1.2 Wykorzystanie Internetu i multimediiów w celu nowoczesnej promocji walorów zabytkowych

Cel szczegółowy 1.3 Wzrost popularności wśród turystów z zagranicy

Cel szczegółowy 1.4 Promocja na forum krajowym i zagranicznym

Cel szczegółowy 1.5 Wykorzystanie uczestnictwa w międzynarodowej sieci miast Cittaslow

CEL GŁÓWNY 2 – DBAŁOŚĆ O ZACHOWANIE ISTNIEJĄCYCH WALORÓW ZABYTKOWYCH

Cel szczegółowy 2.1 Organizacja zasad wsparcia dla rewaloryzacji obiektów zabytkowych

Cel szczegółowy 2.2 Bezpośrednie wsparcie dla rewaloryzacji obiektów zabytkowych z budżetu Gminy

Cel szczegółowy 2.3 Odpowiednia ekspozycja i promocja najcenniejszych obiektów

Cel szczegółowy 2.4 Dbłość o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy w Gminie

Cel szczegółowy 2.5 Określanie warunków współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych

Cel szczegółowy 2.6 Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego

4. Realizacja celów gminnego programu opieki nad zabytkami w latach 2014-2015

Gmina Reszel corocznie przeznacza w ramach własnych środków budżetowych środki na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. W latach 2014-2015 powyższe środki przedstawiały się następująco:

- **Rok 2014**

- 50.000,00 zł

- **Rok 2015**

- 25.000,00 zł

W ramach powyższych działań z budżetu gminy zrealizowano/dofinansowano następujące inwestycje za kwoty:

- **Rok 2014**

Lp.	Wystawca	Data wystawienia	Nr faktury lub innego dokumentu	Opis	Kwota dotacji *
1	Gmina Reszel	20.05.2014	Umowa Nr 50 TB-GKM.4127.2.2014	Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków - XIV – wieczna plebania przy ul. Słowackiego 1 w Reszlu	20 000,00
2	Gmina Reszel	20.05.2014	Umowa Nr 51 TB-GKM.4127.2.2014	Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków - gotycka szafa biblioteczna odnaleziona w kościele parafialnym w Reszlu	15 000,00
3	Gmina Reszel	20.05.2014	Umowa Nr 52 TB-GKM.4127.2.2014	Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków - Zamek Biskupów Warmińskich z XIV/XVI w. w Reszlu	5 000,00
4	Gmina Reszel	04.08.2014	Umowa Nr TB-GKM.4127.6.2014	Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków – kościół parafialny w Leginach	10 000,00
Razem:					50 000,00

- **Rok 2015**

Lp.	Wystawca	Data wystawienia	Nr faktury lub innego dokumentu	Opis	Kwota dotacji *
1	Gmina Reszel	19.05.2015	Umowa Nr 49 TB.4125.3.2015.GKM	Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Nazwa zadania: „ XIV/XV– wieczna plebania przy ul. Słowackiego 1 w Reszlu, pokrycie dachów, prace konserwatorsko - restauratorskie elewacji, wnętrz i posadzek drewnianych – kontynuacja”	15 000,00

2	Gmina Reszel	19.05.2015	Umowa Nr 50 TB.4125.4.2015.GKM	Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Nazwa zadania: „Prace konserwatorskie obrazu Św. Piotra i Pawła autorstwa Antoniego Blanka, z dolnej kondygnacji ołtarza głównego w kościele p.w. Św. Piotra i Pawła w Reszlu”.	10 000,00
Razem:					25 000,00

W ramach realizacji pozostałych działań zapisanych w Programie Gmina Reszel przekazywała środki budżetowe jak następuje:

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REWALORYZACJĄ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH

W roku 2014 Gmina Reszel przystąpiła do realizacji zadania pn. „Przebudowa alejek pieszo – jezdnych na Cmentarzu Komunalnym w Reszlu wraz z odprowadzeniem wód opadowych z ich powierzchni”. Zadanie zakończono w 2014 r. Łączny koszt zadania: 513 411,71 zł. Zadanie było współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Gmina Reszel w roku 2015 przystąpiła do realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa ogrodzenia na Cmentarzu Komunalnym w Reszlu od strony ul. Adama Mickiewicza”. Zadanie zostało zakończone w roku 2016. Łączny koszt zadania: 190.287,68 zł

Pod koniec roku 2013 zakończony został I etap remontu budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Reszlu. Inwestorem był MOK w Reszlu. Koszt robót budowlanych - 479.884,50 zł. Zadanie współfinansowane było ze środków Ministerstwa Kultury.

W roku 2010 Gmina Reszel zakończyła budowę iluminacji świetlnej kościoła p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Reszlu. Koszt zadania 115.399,61 zł.

Gmina Reszel w II kwartale 2017 r. przystąpi do II etapu prac remontowo – konserwacyjnych budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Reszlu na cele aktywizacji społeczno – zawodowej. Przewidywany koszt prac remontowych – etap II: ok. 4.000.000,00 zł. Zadanie realizowane będzie przy udziale Środków Unijnych. Planowany termin zakończenia prac II etapu: II kwartał 2018 r.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REWITALIZACJĄ ZABYTKOWEGO UKŁADU URBANISTYCZNEGO W RESZLU

Prowadzenie działań przez Gminę Reszel przy obiektach zabytkowych na terenie miasta Reszel było ściśle powiązane z Lokalnym Programem Rewitalizacji oraz innymi dokumentami planistycznymi (Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Reszel, wsi Św. Lipka i drogi pielgrzymkowej Reszel – Św. Lipka). Gmina wykonała szereg prac przy zabytkach na obszarze rewitalizowanym których realizacja służy przeciwdziałaniu degradacji wyznaczonego obszaru w mieście.

Gmina w 2014 roku Gmina Reszel przystąpiła do Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego (KOF). W ramach działań KOF zostały opracowane trzy dokumentacje projektowe na: remont dachu i stropu nad piętnem zabytkowego Ratusza w Reszlu, przywrócenie wartości przyrodniczo – architektoniczno – użytkowych Parku Miejskiego w Reszlu oraz zagospodarowanie terenu działki na miejsce edukacyjno – kulturalno – wypoczynkowe przy ul. Słowiańskiej. Zadania były dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w wysokości 90% kosztów kwalifikowanych.

Całkowita wartość opracowanych dokumentacji:

Remont dachu i stropu nad piętnem zabytkowego budynku Ratusza w Reszlu – **44 649,00 zł** (z tego środki własne - 4 464,90 zł).

Przywrócenie wartości przyrodniczo – architektoniczno – użytkowych Parku Miejskiego w Reszlu – **84 870,00 zł** (z tego środki własne - 8 487,00 zł).

Zagospodarowanie terenu działki na miejsce edukacyjno – kulturalno – wypoczynkowe – **41.943,00 zł** (z tego środki własne - 4 194,30 zł).

Gmina Reszel podjęła również działania związane z opracowaniem dokumentacji projektowej na: rewitalizację ulicy Podzamcze w Reszlu poprzedzoną badaniami archeologicznymi (**wartość zadania: 89.183,25 zł**), remont budynku MOK w Reszlu (**wartość dokumentacji: 100.430,73 zł**).

Przeprowadzono remonty nawierzchni chodników i jezdni dróg powiatowych i gminnych w obrębie obszaru rewitalizowanego (wyremontowano ok. 3056 m² chodników i jezdni o wartości **116.852,19 zł**).

Wykonano prace mające na celu poprawę funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej na cmentarzu komunalnym w Reszlu (remont alejek o wartości: **513.411,71 zł** w tym 115.700,00 zł środki UE i przebudowa ogrodzenia na cmentarzu - **koszt zadania: 190.287,68 zł**).

Wykonano remont dachu i elewacji budynku przy ul. Rynek 25 i 26 (**wartość robót: 194.871,28 zł**).

Gmina udzielała również dotacji na prace konserwacyjne przy obiektach zabytkowych na terenie gminy (**wartość udzielonych dotacji: 75.000,00 zł**).

Gmina regularnie wykonuje bieżące pielęgnacje cmentarzy, miejsc kultu i miejsc pamięci. Na bieżąco przeprowadzana jest pielęgnacja zabytkowej zieleni zwłaszcza na cmentarzach. Gmina w latach 2014-2015 na ten cel przeznaczyła **6.950,00 zł**.

Gmina regularnie przekazuje właścicielom i dysponentom obiektów zabytkowych informacje o możliwościach pozyskiwania dodatkowego wsparcia finansowego (zwłaszcza z funduszy europejskich).

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM TURYSTYKI Z WYKORZYSTANIEM OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO (W TYM SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH)

W 2015 r. gmina Reszel przystąpiła do realizowanego przez Związek Gmin BARCJA w Kętrzynie zadania pn. „Budowa ścieżki rowerowej na terenie powiatu kętrzyńskiego” – etap I.

Celem tego zadania jest opracowanie wspólnie z pozostałymi gminami powiatu kętrzyńskiego koncepcji a następnie dokumentacji technicznej na budowę ścieżki rowerowej na terenie powiatu kętrzyńskiego. Planowane przedsięwzięcie pozwoli w pełni wykorzystać potencjał turystyczny naszej gminy, wpłynie na lepszą i ściślejszą współpracę samorządów oraz turystyczne skumulowanie ciekawych miejsc w powiecie kętrzyńskim z Pętlą Wielkich Jezior Mazurskich, a także z Wschodnim Szlakiem Rowerowych „Green Velo”.

W ramach ww. zadania został opracowany Program Funkcjonalno – Użytkowy dla zadania „Budowa ścieżki rowerowej na terenie powiatu kętrzyńskiego”. Całkowita wartość zadania: **153.750,00 zł.**

Wysokość dofinansowania w ramach dotacji celowej udzielonej przez Gminę Reszel dla Związku Gmin BARCJA na realizację ww zadania wyniosła – **11.869,00 zł.**

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM KULTURY I HISTORYCZNYCH TRADYCJI

Gmina Reszel wsparła kwotą 5.000,00 zł Reszelskie Koncerty Muzyki Organowej i Kameralnej. Parafia pw. Św. Ap. Piotra i Pawła w Reszlu przewiduje kontynuację Koncertów. Impreza odbywa się w zabytkowym kościele i popularyzuje muzykę klasyczną.

Gmina Reszel organizuje lub współorganizuje różnego typu imprezy przybliżające mieszkańcom wartości historyczne miasta. Podstawową imprezą są coroczne Dni Reszla, które przypominają mieszkańcom wydarzenia związane z nadaniem praw miejskich Reszłowi.

Gmina Reszel nieustannie współpracuje z różnego rodzaju placówkami kulturalnymi m.in. Galeria Zamek, Miejska Biblioteka Publiczna, Miejski Ośrodek Kultury.

➤ *Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Reszlu w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem przedstawiała się następująco:*

● 2014 r.

Od 2010 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Reszlu realizuje we współpracy z Fundacją Ośrodka Karta w Warszawie projekt Cyfrowe Archiwa Tradycji Lokalnej. Biblioteka pozyskuje, digitalizuje i udostępnia na portalu Karty materiały źródłowe, dotyczące historii lokalnej, pozyskane od mieszkańców naszej gminy: dzienniki, pamiętniki, listy, fotografie, dokumenty osobiste. Do 2015 roku pozyskaliliśmy i udostępniliśmy w Internecie 116 takich dokumentów.

Na wystawie fotograficznej, zatytułowanej „W szkolnej ławie”, zaprezentowaliśmy zdjęcia udostępnione przez mieszkańców Gminy Reszel, a wykonane w szkołach, które działały/

działają na terenie naszej gminy. Najstarsze zdjęcie pochodziło z lat 1936/1937 i zostało wykonane w nieistniejącej już dzisiaj Szkole Podstawowej w Zawidach.

Organizowano również następujące wystawy:

- „W starym albumie u mego dziadka” - wystawa fotografii i dokumentów ze zbiorów Cyfrowego Archiwum Lokalnego
- „Okolice Reszla na starej pocztówce” - wystawa
- Wystawa plakatu „Miasta Cittaslow”
- „Biblioteka – mój czas, moje miejsce” – (wystawa przygotowana przez Wojewódzką Bibliotekę w Olsztynie, poświęcona działalności bibliotek publicznych naszego województwa, w tym Miejskiej Biblioteki Publicznej w Reszlu)

● 2015 r.

W 2015 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Reszlu zorganizowała wystawę fotograficzną, zatytułowaną „Ach, co to był za ślub”, na której zaprezentowaliśmy zdjęcia ślubne mieszkańców gminy i ich przodków, pochodzące z lat 1920-1970 r.

Miejska Biblioteka Publiczna w Reszlu współpracowała także ze Stowarzyszeniem „Pomocna Dłoń” przy realizacji projektu „Park miejski w Reszlu cudem przyrody”. W Bibliotece odbyły się 2 wykłady dr inż. Wojciecha Słomki „Kumak z Reszla”, których tematem była flora i fauna reszelskiego parku.

Również w 2015 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Reszlu opracowała pierwszy reszelski Quest, zatytułowany „Śladami księcia poetów”, który został wydany w formie folderu, w nakładzie 500 egz. Quest wzbogacił ofertę turystyczną miasta – był dostępny w punkcie informacji turystyczne UG, w lokalach gastronomicznych, w recepcjach hoteli i w gospodarstwach agroturystycznych na terenie całej gminy. Quest zamieściliśmy również na stronie www.biblioteka-reszel.pl, skąd można go wydrukować.

Organizowano również następujące wystawy:

- „Nasze pasje, nasze hobby” – wystawa rękodzieła, prezentująca prace twórców z naszej gminy.
- „Zabytkowe pałace i dwory Warmii” – prezentacja multimedialna – zajęcia w Kreatywnym Klubie Seniora, działającym w Bibliotece

➤ *Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury w Reszlu w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem przedstawiała się następująco:*

Miejski Ośrodek Kultury w Reszlu:

- współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Gminy Reszel oraz sam organizuje zadania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego.

- prowadzi kompleksową organizację eventów, realizując tego typu przedsięwzięcia od etapu projektu po ich organizację techniczną i artystyczną. Przygotowuje przedsięwzięcia realizowane w Reszlu oraz na terenach wiejskich. Wykonawcy z Miejskiego Ośrodka Kultury występują też poza Gminą Reszel uczestnicząc w przeglądach, konkursach oraz projektach promujących Miasto i Gminę Reszel.

- wspólnie z samorządem gminnym organizuje co roku w miesiącu lipcu „Dni Reszla” upamiętniające nadanie dla miasta praw miejskich, organizuje również co roku Dożynki Gminne które przybliżają m.in. dawne zwyczaje towarzyszące rolnikom.

- w 2014 r. zrealizował projekt pn. „Wyprawa w średniowiecze”. Mieszkańcy miasta i gminy Reszel, miejscowości wchodzących w skład LGD „Barcja”, a także miast sąsiadujących z powiatem kętrzyńskim oraz ze względu na szczyt sezonu wakacyjnego, turyści przebywający w tym czasie na Warmii i Mazurach, 12 lipca 2014r. „przenieśli” się do roku 1337 (rok nadania Reszlowi praw miejskich). Na uczestników „Wyprawy w średniowiecze” czekało wiele atrakcji: Parada historyczna. Otwarcie „Teatrum”- salwa na wiwat z artylerii średniowiecznej, hakownic, foglerzy ładowanych prochem czarnym wedle średniowiecznej receptury. Szranki i konkury, czyli popisy sprawności rycerskiej w walce wręcz z użyciem wszelakiej broni średniowiecznej: mieczy, toporów, kiścieni. Pokazy tańców. Prezentacja zwyczajów rycerskich. Turniej rycerski bojowy pieszy o „Miecz Warmiński”. Rycerski turniej konny. Turniej kusznicy dla publiczności. Koncert zespołu muzyki dawnej w wykonaniu zespołu „Kwartet Jorgi”. Pokaz średniowiecznego rękodziela. Działania te realizowała 60-osobowa grupa w skład której wchodziło: rycerze piesi i konni, rzemieślnicy, kuglarze, dwórki i dworzanie).

- redaguje, opracowuje graficznie i zajmuje się dystrybucją czasopisma p.n. **„Gazeta Reszelska”**. W 2014 r. MOK w Reszlu przygotował i wydał specjalne wydanie „Gazety Reszelskiej” w setną rocznicę wybuchu I wojny światowej. W paromiesięczną pracę nad gazetą zaangażowało się wiele osób. Zgodę na publikację polskich tłumaczeń tekstów wyraziła redakcja niemieckiej gazety „Rößeler Heimatbote”. Dyrektor Ośrodka Badań Naukowych w Olsztynie, prof. Stanisław Achremczyk pozwolił na zamieszczenie obszernych fragmentów wydanej przez OBN książki pt. „Pamiętnik Warmiaka” reszelska drukarnia „Jumar”, podjęła się wydruku gazety w specjalnie na to wydanie przygotowanej szacie graficznej. W reszelskim zamku, ta szczególna gazeta została zaprezentowana na okolicznościowym spotkaniu, na którym prelekcję na temat I wojny w Prusach Wschodnich, wygłosił Aleksander Puszek. Wydaniu Gazety towarzyszyła też wystawa prezentująca Reszel z okresu I wojny światowej. Ekspozycja prezentowana była w reszelskim zamku i Gimnazjum nr 1.

- w 2014 r. we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 3 w Reszlu przygotował montaż słowno – muzyczny zatytułowany „Droga do wolności”. Koncert ten był muzyczną podróżą od dnia odzyskania niepodległości po dzień dzisiejszy. To multimedialne widowisko było też okazją do wspólnego śpiewania pieśni patriotycznych. W tym wyjątkowym dniu przez cały dzień z wierzby ratusza rozbrzmiewała muzyka przypominająca okres dwudziestolecia międzywojennego.

➤ *W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem na terenie gminy działało i działa nadal Towarzystwo Miłośników Reszla i Okolic. Celem działań stowarzyszenia jest m.in.*

- szerzenie wiedzy o historii Reszla i regionu,
- promocja i ochrona zabytków oraz pamiątek przeszłości,
- działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Stowarzyszenie organizuje wiele działań mających na celu upowszechnienie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z UDOSTĘPNIENIEM MIESZKAŃCOM I TURYSTOM INFORMACJI DOTYCZĄCYCH WALORÓW ZABYTKOWYCH GMINY

Gmina Reszel realizuje politykę promocyjną na portalu Facebook. Na stronie „Gmina i Miasto Reszel” na bieżąco dodawane są zdjęcia i informacje ze wszystkich uroczystości i wydarzeń mających miejsce na terenie gminy.

Na terenie miasta ulokowane są tablice z planem miasta i ogólnymi informacjami w językach obcych, ich stan jest na bieżąco monitorowany.

Gmina prowadzi punkt informacji turystycznej. Pracownicy Urzędu Gminy w Reszlu dokładają wszelkich starań aby turyści w punkcie IT byli obsługiwani na najwyższym poziomie). Co roku drukowane są broszurki z opisem historii miasta i poszczególnych najbardziej wartościowych zabytków. Informacje te są wytwarzane w kilku językach.

Biuro Promocji na wszystkich targach oraz konferencjach w których uczestniczy, przedstawia Reszel jako miasto pełne zabytków wysokiej klasy. Zdjęcia zabytków wykorzystywane są do tworzenia wszelkiego typu gadżetów promocyjnych.

Reszel ma podpisane umowy partnerskie z czterema miastami zagranicznymi z Litwy, Czech, Austrii i Niemiec.

Biuro promocji nieustannie współpracuje z różnego typu mediami. Materiały promocyjne zamieszczane są przede wszystkim w prasie ale także na portalach internetowych.

Burmistrz Reszla obejmuje patronatem honorowym inicjatywy istotne dla społeczeństwa odbywające się na terenie Gminy Reszel

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z UCZESTNICTWEM GMINY W SIECI CITTASLOW

Reszel promowany jest systematycznie na różnego rodzaju spotkaniach reprezentantów miast Cittaslow. Corocznie organizowany jest Festiwal Miast Cittaslow, co roku w innym mieście, a na którym Reszel zawsze wystawia swoje stoisko. Miasta Cittaslow wymieniają się także między sobą materiałami promocyjnymi, które wykładane są w tak zwanych kącikach Cittaslow

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z WPROWADZANIEM WIEDZY O LOKALNYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM W RAMACH EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY

➤ Działania realizowane przez Gimnazjum nr 1 w Reszlu:

1. W ramach lekcji historii w drugich klasach organizowane są wycieczki „Szukamy śladów średniowiecza w Reszlu” – uczniowie omawiają najważniejsze zabytki gotyckie w Reszlu (most niski i wysoki; zamek; kościół; baszta; mury obronne; układ architektoniczny starego miasta).
2. Na lekcjach wos-u przeprowadzane są zajęcia na temat: „Wielokulturowość Warmii i Mazur – dziedzictwo kulturowe”.
3. Na lekcjach historii i plastyki omawiane są przykłady zabytków z określonych epok z naszego regionu.
4. Na lekcjach j. polskiego omawiane są utwory poetów i pisarzy naszego regionu, np.: K. I. Gałczyński (Leśniczówka Pranie).
5. Podczas lekcji geografii uczniowie piszą plany wycieczek po Reszlu i okolicach; wykonują prezentacje „Zabytki mojego regionu”(klasy drugie).
6. W ramach projektu gimnazjalnego uczniowie wykonują prezentacje o regionie, np.: „Reszel – moje miasto”, „Odkrywamy zabytki naszego miasta”.

➤ Działania realizowane przez Szkołę Podstawową nr 3 w Reszlu:

1. W szkole działa zespół folklorystyczny „Mali Reszelanie”, który poprzez udział w konkursach, przeglądach, swoimi występami krzewi kulturę ludową naszego regionu.
2. Dwie klasy ze szkoły wybrały się na wycieczkę edukacyjną do Muzeum Zamkowego w Malborku i uczestniczyły w zajęciach na temat historii zamku.
3. Udział dwukrotny klas w grze plenerowej „Warmińskie straszdyła” w Bęsi, gdzie kultywuje się tradycje naszego regionu.
4. Wycieczka autokarowa do Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku-zwiedzanie chat warmińskich i mazurskich (skansen).
5. We współpracy z przewodnikami z Kętrzyna uczniowie mieli możliwość poznania zabytków Reszla i Kętrzyna.
6. Prace plastyczne na temat naszego regionu-herb miasta, zabytki naszej Małej Ojczyzny.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
w Reszlu
Beata Subocz
Beata Subocz